

Дмитренко Алла Василівна,
кандидат економічних наук, доцент кафедри обліку і аудиту
Полтавський національний технічний університет імені Ю. Кондратюка
Хоменко Ірина Олександрівна, Колеснік Едуард Володимирович,
Полтавський національний технічний університет імені Ю. Кондратюка

ПРОБЛЕМИ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ СУБ'ЄКТІВ ПІДПРИЄМНИЦТВА

Становлення та розвиток ринкових відносин в Україні забезпечують економічний поступ суспільства. Процеси глобалізації світогосподарських зв'язків забезпечують уніфікацію та стандартизацію обліку операцій і видів діяльності щодо міжнародних стандартів. Тому фінансова діяльність суб'єктів підприємництва набуває особливої актуальності. Фінанси підприємств, які функціонують в умовах вільного ринку, є мало дослідженою галуззю економічної науки. Функціонування ринкової економічної системи можливе лише за умови зростання ефективності використання фінансових ресурсів, особливо на рівні фінансів підприємств, адже у сучасних умовах фінанси підприємств є не просто складовою фінансової системи держави, а її основою.

Основні обмеження, що негативно впливають на розвиток підприємницької діяльності в Україні наступні :

—стійка тенденція до збереження високих витрат часу на проходження офіційних процедур для започаткування власного бізнесу в Україні (отримання дозволів, ліцензій, проходження перевірок);

—зростання грошових витрат підприємців на проходження дозвільних процедур;

—збереження значних обсягів витрат, пов'язаних із ліквідацією підприємств; остання часових і грошових витрат підприємців на реєстрацію власності в Україні;

—збереження незадовільних показників в оподаткуванні

Кількість виплат і витраченого часу на сплату податків є надмірними та негативно впливають на підприємницький клімат в Україні. Одним із основних факторів, що гальмують процес розвитку суб'єктів підприємництва, є недостатність у них коштів для розвитку власної справи та високі відсоткові ставки за користування банківськими кредитами. Не результативними виявилися регіональні програми підтримки малого бізнесу. Не відповідає сучасним вимогам також інфраструктура, яка характеризується нерівномірним розташуванням, та функції якої зводяться до обслуговування підприємницької діяльності. В умовах фінансово-економічної кризи в Україні відзначається значне погіршення показників розвитку бізнесу. До факторів негативного впливу на їх динаміку належать скорочення споживчого попиту, загострення проблем у банківській сфері, погіршення умов кредитування реального сектору економіки, обмеження державних інвестицій та фінансової підтримки бізнесу, зменшення зарубіжного інвестування у розвиток приватного сектору та ін.

У сучасних умовах управління функціонуванням підприємств підвищується необхідність використання різних форм контрольно-ревізійної роботи. За допомогою фінансового контролю забезпечується своєчасність внесення коректив у планування та прогнозування діяльності підприємств, отримання інформації про їх реальний фінансовий стан, виявлення порушень чинного законодавства та відхилень від установлених правил та нормативів.

Ефективний фінансовий контроль діяльності підприємств сприяє підвищенню якості виконання планів економічного та соціального розвитку, раціональному використанню трудових і фінансових ресурсів, дотриманню норм чинного

законодавства, зниженню витрат на підприємствах . Якщо оцінювати стан внутрішнього фінансового контролю на підприємствах України, то він незадовільний. Найчастіше мають місце наступні порушення

–зловживання службовим становищем (не оприбуткування та привласнення грошей; надлишкове списання грошей по касі; привласнення основних засобів, що обліковуються на балансі підприємства та ін.);

–невиконання або неякісне виконання службових обов'язків (формально підписують документи, не вникаючи в їх зміст, інвентаризація проводиться лише на папері, закупівлі проводяться не там, де вигідно підприємству, а там, де відповідальна за це посадова особа отримує особисту вигоду та ін.);

–неправильна оцінка операцій із заготівлі, виробництва чи реалізації з точки зору доцільності й економічності

Основною причиною виникнення всіх проблем є те, що власники підприємств, не розуміючи сутності, мети та завдань внутрішнього контролю, не приділяють належної уваги побудові ефективної системи його здійснення. Ці порушення повинні виявлятися на рівні внутрішнього контролю, а зараз вони виявляються на рівні державного контролю. Це зумовлено не тільки поганою організацією внутрішнього контролю на підприємствах, а і наявністю певних проблем на державному рівні, які створюють тенденції щодо зростання кількості та обсягів основних фінансових порушень. Однією з вагомих перешкод на шляху розвитку підприємництва є недосконалість чинної податкової системи, надмірний податковий тиск і обтяжлива система звітності, які зумовлюють зростання обсягів реалізованої продукції, прихованої від оподаткування, невпевненість підприємців у стабільності умов ведення комерційної діяльності. Негативно впливають на розвиток підприємництва складні та довготривалі після реєстраційні процедури суб'єктів підприємництва, надмірне втручання органів державної влади та управління в їхню діяльність . Вирішення зазначених проблем дозволить вдосконалити підприємницьку діяльність в Україні та забезпечити стабільний її розвиток. Адже підприємство робить ринкову економіку більш гнучкою, мобілізує фінансові та виробничі ресурси населення, є суттєвим фактором структурної перебудови і забезпечення прориву науково-технічного прогресу, а також вирішує проблему зайнятості та інші соціальні проблеми ринкового господарства.

Фінансова система України складається з трьох рівнів: фінансів підприємств і організацій, загальнодержавних фінансів, фінансів населення, які є тісно пов'язані між собою. Зв'язок між фінансами підприємств і фінансовою системою реалізується, в основному, через наповнення дохідної частини бюджету, яка в переважній більшості складається з податкових надходжень. Функціонування податкової системи прямо впливає на наповнення бюджету, але бездумне виконання цього завдання спричиняє перекося в економіці. Зростання податків повинно бути пропорційним зростанню ВВП, а не досягатися за рахунок суб'єктивних чинників, зокрема адміністративного тиску. Необхідно спростити систему справляння податків, зробити її більш прозорою та контрольованою, як для держави, так і для самих підприємств. Україні потрібна податкова політика, направлена на побудову стабільної та зрозумілої системи оподаткування, зменшення податкового тягара і забезпечення збалансованості інтересів держави та суб'єктів господарювання.

Література

1. Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського: www.nbuv.gov.ua
2. Україна фінансова : <http://www.ufin.com.ua/index.htm>
3. Ткаченко І.П. Конспект лекцій з дисципліни «Фінансова діяльність суб'єктів підприємництва» (частина 1) / І. П. Ткаченко. – Дніпродзержинськ: ДДТУ. – 2018. – 129с.